

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๔๘

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ต่อมาพรรคประชาธิปัตย์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ซึ่งที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ จึงขอยุบพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๘ นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่อพรรคประชาธิปัตย์ว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแจ้งการยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์แล้วพบว่า พรรคยังไม่ได้จัดส่งรายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการประสานงานไตรภาคีที่มีมติยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ ตามข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ ข้อ ๑๑๒ (๑) และ (๒) และเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๘ พรรคประชาธิปัตย์ได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคที่มีมติยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์และแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรคแล้วในคราวประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ ครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ และคณะกรรมการประสานงานไตรภาคีได้พ้นจากตำแหน่งไปทั้งหมดตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๖๒ (๓) จึงไม่มีคณะกรรมการประสานงานไตรภาคีในระหว่างการประชุมยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคประชาธิปัตย์ได้ขอยุบเลิกพรรคโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์แล้ว จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

LIART

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาธิปัตย์ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

พรรคประชาธิปัตย์ไทยโดยที่ร้อยตรี วิทวัส ต.แสงจันทร์ หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ที่ประชุมใหญ่พรรคประชาธิปัตย์ไทยมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรค และที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรคไปก่อนแล้ว แต่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการประชามนตรีของพรรค เพราะในขณะดำเนินการยุบพรรคไม่มีคณะกรรมการประชามนตรี ซึ่งการดำเนินการขอยุบเลิกพรรคเป็นไปตามเจตนารมณ์ของสมาชิกพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรค เนื่องจากต้องการหยุดการดำเนินกิจกรรมของพรรคตามกฎหมายประกอบกับในสถานการณ์ปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้พรรคสามารถดำรงอยู่ได้เพราะขาดกำลังสนับสนุนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเผยแพร่อุดมการณ์ของพรรค จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑ บัญญัติว่า “ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้... (๑๔) การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง” ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ไทยได้กำหนดเรื่องการยุบพรรคไว้ในข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๑๒ ซึ่งกำหนดว่า การยุบหรือเลิกพรรคจะกระทำได้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้ (๑) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรคด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ (๒) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประชามนตรีด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ (๓) ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่พรรคด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ขององค์ประชุมทั้งหมด เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคประชาธิปัตย์ไทยมีหนังสือแจ้งขอยุบพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยมีรายงานการประชุมประกอบการพิจารณาว่า พรรคประชาธิปัตย์ไทยได้ดำเนินการจัดการประชุมเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขตามที่กำหนดในข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ แล้ว กล่าวคือ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ

บริหารพรรค เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ (๑) และจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรค ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ (๓) แม้จะไม่มีการประชุมของคณะกรรมการ ประชามன்றีเกี่ยวกับการยุบพรรคครั้งอื่นไทย ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ (๒) เพราะไม่มีคณะกรรมการ ประชามன்றีในระหว่างดำเนินการยุบพรรค แต่เนื่องจากที่ประชุมใหญ่อันประกอบด้วยคณะกรรมการ บริหารพรรคและสมาชิกพรรคเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการประชามன்றี ซึ่งเมื่อที่ประชุมใหญ่วิสามัญ และคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคครั้งอื่นไทยแล้ว และพรรคครั้งอื่นไทย โดยหัวหน้าพรรคอื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคครั้งอื่นไทยตามคำร้อง ของนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยมีเหตุผลว่าการขอยุบเลิกพรรคเป็นเจตนารมณ์ของสมาชิกพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคต้องการหยุดการดำเนินกิจกรรมของพรรคตามกฎหมาย ประกอบกับ ในสถานการณ์ปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้พรรคสามารถดำรงอยู่ได้ จึงเป็นกรณีที่คณะบุคคล ซึ่งรวมกัน จัดตั้งพรรคการเมืองแสดงเจตนารมณ์ที่จะไม่ดำเนินกิจการในทางการเมืองในนามของพรรคการเมืองนั้นแล้ว จึงมีเหตุให้ยุบพรรคครั้งอื่นไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคครั้งอื่นไทย

นายปรีชา เถลิมาวิชัย
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ